

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møteprotokoll

Utvalg: Verneområdestyret for SVR

Møtested: Kommunestyresalen, Kommunehuset i Åseral, Gardavegen 58, 4540 Åseral

Dato: 27.05.2025

Tidspunkt: 11:00 - 15:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Jonny Liland	Leder	
Per Sverre Kvinlaug	Medlem	
Margit Dale	Medlem	
Marit Høie	Medlem	
Inger Lise Lund Stulien	Medlem	
Anne Eikerapen	Medlem	
Janne Nystøl	Medlem	
Hans Blattmann	Medlem	
Anita Husøy Riskedal	Nestleder	
Jan Petter Gysland	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Mads Drange	MEDL	
Kenny Rettore	MEDL	
Hayley Anita Henriksen	MEDL	

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Laila Espedal	Kenny Rettore	
Iren Klungveit Slagstad	Mads Drange	

Merknader:

Møtegodtgjering for deltaking er sett til 3 timar

Førebuing til møte er sett til 2 timar

Øvrige frammøtte:

Navn
Alf Odden
Jørn Trygve Haug
Ida Christine Apalnes

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Jonny Liland

Anne Eikerapen

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 21/25	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 22/25	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar		
ST 23/25	Orienteringer		
ST 24/25	Referatsaker		
ST 25/25	Behandling av søknad om dispensasjon fra ferdselsforbudet - Steinsbuskardet - Hisdal biotopvernområdet	X	2025/4952
ST 26/25	Saksframlegg - behandling av søknad om utsatt frist for rivning av gammel hytte - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral 2/15-Edgar Sundbø		2023/7249
ST 27/25	Vedtak om bruk av tvangsmulkt. Gjuvasslega 48/13. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Valle kommune.		2021/7156
ST 28/25	Søknad om dispensasjon til riving og gjenoppbygging av stølshus på Rettlandshommå i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 64/1, Gjesdal kommune - Forreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal		2025/3737
ST 29/25	Krav om retting av gjennomført arbeid på vegen til Galten. Gnr. 1, bnr. 6. Hovden landskapsvernområde. Bykle kommune		2023/7612
ST 30/25	Søknad om bygging av ny landbruksveg til Kaldavatnet i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 37/3, Hjelmeland kommune - Solfrid Thomsen		2025/5623
ST 31/25	Uttale til Statkraft Energi sin førespurnad om vurderinga av konsesjonsplikt for auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk (Blåsjømagasinet)		2025/5629
ST 32/25	Budsjettkontroll første halvår 2025.		2024/11829
ST 33/25	Eventuelt		

RS 95/25	Søknad - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde- Åseral 8/1 - driftshytte	2025/671
RS 96/25	Svar på søknad om bruk av helikopter og snøskuter - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral 7/8 - Ljosland - Skoådalen - Ivar Ljosland	2025/926
RS 97/25	Innvilga søknad om bruk av snøskuter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Suleskardheia. Ola Vigesdal Oftedal. Valle kommune og Sirdal kommune	2025/217
RS 98/25	Svar på søknad om bruk av snøskuter - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral 2/16 - Stedjan - Tjurravaet - Frode Forgard	2025/1614
RS 99/25	Innvilga - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral - Bortelid - Skrivaren - Pytten - maskinpreparering - Bortelid Fjellpark AS	2025/1574
RS 100/25	Innvilga søknad om helikoptertransport til Tverråknuden i frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 12/1, Sirdal kommune - Linjeproff AS	2025/1970
RS 101/25	Innvilga søknad om bruk av snøskuter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Gjuvvatnet. 48/13 Tarald Nomeland. Valle kommune	2025/941
RS 102/25	Innvilga søknad om bruk av snøskuter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Store Sandvatn 60/69 Tarjei T. Uppstad. Valle kommune	2025/1013
RS 103/25	Innvilga søknad om bruk av snøskuter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. 70/4 Arne Holskog. Valle kommune	2025/1012
RS 104/25	Svar på søknad - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Kvinesdal 191/5 - Knaben - Tine Galdal Kvinen	2025/1846
RS 105/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral - Solbu - Kilen - Skikkestad - Sandvatn - snøskuter - Brå Beite og Sankelag Forening	2025/2209
RS 106/25	Revidert løyve. Delvis innvilga søknad om bruk av snøskuter til merking av vinterløyper og transport til turisthyttene. DNT sør. Åseral, Bygland og Valle kommune. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde	2024/233
RS 107/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bykle 10/2 - Seten - snøskuter - Olav Nesland	2025/1431
RS 108/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bykle 10/4 - Trogumstjønne - Trogumsdalen - snøskuter - Bjørgulf Nesland	2025/1579

RS 109/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Dyraheio landskapsvernområde - Suldal 55/1 - Vestre Kaldafjell - helikopter - Leiv-Einar Aarhus	2025/5487
RS 110/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Dyraheio landskapsvernområde - Suldal 42/2 - Kyrkjesteinskaret - Vestre Kaldevatnet - helikopter - Tor Bjarne Flesjå	2025/5486
RS 111/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Vormedalsheia landskapsvernområde - Hjelmeland 39/1 - Hegnavatnet - helikopter - Trond Rød	2025/5115
RS 112/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Vormedalsheia landskapsvernområde - Hjelmeland 41/2 - Botn - helikopter - Petter Mæland	2025/5483
RS 113/25	Uttale - Steinsbuskardet - Hisdal biotopvernområde - Bykle 7/1 - Storvassdammen - gravearbeid - motorferdsel - ferdsel for kjeldesporing - sanering av forureining - Statkraft AS	2025/3911
RS 114/25	Innvilga - Motorferdsel i SVR - Vormedalsheia landskapsvernområde - Hjelmeland 38/1 - Stakkstøl - helikopter - Christian Fredrik Wyller	2025/4830
RS 115/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 55/52 - Frafjordstølen - Giljastølen - helikopter - Eirik Frafjord	2025/4761
RS 116/25	Innvilga - frakt av ved og brensel til Stavskar turisthytte - motorferdsel i SVR - Åseral - Bygland - Valle - Bykle - Lakkenstova - Josephsbu - Gaukhei - Tjønndalen - Øyuvsbu - Håheller - Svartenut - Bossbu - Stavskar - snøskuter - DNT Sør	2024/233
RS 117/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 62/3 - Blåfjellenden turisthytte - helikopter - Stavanger turistforening	2025/4157
RS 118/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - helikopter - strukturtelling av villrein - Norsk villreinsenter sør	2025/4497
RS 119/25	Innvilga - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes - Kjerag - bruk av drone - Sirdal i bilder	2025/4204
RS 120/25	Delvis innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Valle 64/150 - snøskuter - Lisbeth Marie Stumpf	2025/4253
RS 121/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Frafjordheiane - Sirdal - Sandnes - snøskuter - endring av køyrerute - kjentmannstur Kjerag - Ådneram - Sandnes Røde Kors Hjelpekorps	2025/4481
RS 122/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Fylkesvei 450 - ATV med belter - Agder fylkeskommune	2025/4361
RS 123/25	Delvis innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Valle	2025/2531

	61/1 - Rolfsbu - Øyuvsvann - snøskuter - Ingrid Stumpf	
RS 124/25	Delvis innvilga - motorferdsel i SVR - Valle og Bygland - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Vidalega - Lykkje - Gaukhei - Strondelegå - snøskuter - Karl Martin Matningsdal	2025/2835
RS 125/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 62/1 - Blåfjellenden - helikopter - Blåfjell Beitelag - Erik Skjørestad	2025/4215
RS 126/25	Innvilga - Bleskestadmoen - motorferdsel i SVR - Dyraheio landskapsvenområde - Suldal - Bleskestadmoen 67/3 - Jonstøl 57/1 - helikopter - Stavanger turistforening	2025/4187
RS 127/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sirdal 12/1 - Sandvatn turisthytte - helikopter - Stavanger turistforening	2025/4157
RS 128/25	Innvilga - Jonstøl - motorferdsel i SVR - Dyraheio landskapsvenområde - Suldal - Bleskestadmoen og Jonstøl - helikopter - Stavanger turistforening	2025/4187
RS 129/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Dyraheio landskapsvernområde - Suldal - snøskuter - endring av løyve - Suldal fjellstyre	2025/4153
RS 130/25	Revidert løyve - delvis innvilga - motorferdsel i SVR - Åseral - Bygland - Valle - Bykle - Lakkenstova - Josephsbu - Gaukhei - Tjønndalen - Øyuvsbu - Håheller - Svartenut - Bossbu - Stavskar - snøskuter - DNT Sør	2024/233
RS 131/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes 248/3 - Øvre Espedalsstøl - ATV - Unni Espedal	2025/2960
RS 132/25	Oppdrag til Miljødirektoratet - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområder - utredning av organisering av verneområdeforvaltere	2024/11823
RS 133/25	Revidert løyve - innvilga - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Valle 63/6 - Stedi - snøskuter - Hallvard Tveit Berg	2024/10844
RS 134/25	Innvilget - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Kvinesdal - Kvina gruver - Knaben - ATV - Direktoratet for mineralforvaltning	2025/3010
RS 135/25	Nytt vedtak - innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 55/52 - Frafjordstølen - helikopter - Eirik Frafjord	2025/3235
RS 136/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 55/52 - Frafjordstølen - helikopter - Eirik Frafjord	2025/3235
RS 137/25	Revidert løyve - delvis innvilga - motorferdsel i SVR - Valle og Bygland - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane	2025/2835

	landskapsvernområde - Vidalega - Lykkje - Gaukhei - Strondelegå - snøskuter - Karl Martin Matningsdal	
RS 138/25	Innvilga - endring i løyve - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane - Valle 48/13 - Brokke - Svartenut - Gjuvvatnet - Berg - snøskuter - Olav Jan Nomeland	2024/11942
RS 139/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Frafjordheiane landskapsvernområde - Gjesdal 62/3 - Fidjastølen - helikopter - skjøtsel - Henning Furenes	2025/3688
RS 140/25	Innvilga - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområder - Sandnes - Sirdal - motorferdsel - snøskuter - beredskap i påska 2025 - Stavanger Røde Kors Hjelpekorps	2025/3690
RS 141/25	Innvilga - utsett frist for henting av stikker - motorferdsel i SVR - Valle - snøskuter - DNT Sør	2024/233
RS 142/25	Innvilga - endring av køyrerute - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Sirdal - Ådneram - Taumevatn - Storevatn - snøskuter - kjentmannsturar - endring av løyve - Speidernes beredskapsgruppe Sør-Vest	2025/3689
RS 143/25	Innvilga - Vormedalsheia landskapsvernområde - Hjelmeland 39/7 - Vasstøl - riving og bygging av utedo - Klarfrid og Svein Mæland	2025/4163
RS 144/25	Innvilga - motorferdsel i SVR - Vormedalsheia landskapsvernområde - Hjelmeland 39/7 - Vasstøl - helikopter - Klarfrid og Svein Mæland	2025/4184

ST 21/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Vedtak

Møteinnkalling og saksliste vart godkjent.
Det vart meldt to sakar til Eventuelt

ST 22/25 Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Vedtak

Anne Eikerapen vart valt til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar.

ST 23/25 Orienteringer

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

1. Alf Odden orienterte om at NVE har gjeve Lyse Kraft usett frist for tilleggsundersøking om villrein knytt til konsesjonssøknad for utvising av Røldal – Suldal kraftverk. Ny frist sett av NVE er 1 november 2025. Verneområdestyret meiner at handsaming av dispensasjonssøknaden derfor må utsettast frå styremøte i august til første møte i verneområdestyret i 2026 slik at ein ta omsyn til resultata frå desse tilleggsundersøkingane. Synfaring i regi av NVE går truleg som planlagt 2-3. september 2025. Aktuelt at arbeidsutvalet i verneområdestyret er representert på synfaringa.
2. Alf Odden orienterte om status i arbeidet med omlegging av STF sitt løypenett. Det står att å kome til semje om særleg del av løypenettet området Lyseheiane og Grautheller. I arbeidet med tiltaksplanar legg departementet (KLD) opp til at omlegging av løypenettet må vera basert på friviljugheit. Verneområdestyret ønskjer at det vert signalisert til KLD

- snarast råd at det er avgjerande viktig at ein kjem i mål med dette arbeidet og får iverksett omlegginga av løypenettet. Forvaltningssekretariatet følgjer opp dette.
3. Tiltaksplanane for villrein kjem snart på høyring, anten rett før eller rett over sommaren. Normalt vil det vera tre månaders høyringsfrist til denne. Ikkje-geografiske tiltak vil truleg vera mykje lik som i planane for dei nordlege villreinområde (Rondane, Dovrefjell mv.) som alt er sendt ut på høyring.
 4. Forvaltningssekretariatet synte film frå opplegget med skuleklassar ved Håhellervatn. Det er lagt opp til tilsvarende arrangement 3. juni.
 5. Forvaltar i Sirdal Ida Christine Apalnes har siste arbeidsdag 20. juni. Utlysing av stillinga skjer truleg ikkje før august/september.

Vedtak

ST 24/25 Referatsaker

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Det var inga spørsmål til referatsakane.

Vedtak

ST 25/25 Behandling av søknad om dispensasjon fra ferdselsforbudet - Steinsbuskardet - Hisdal biotopvernområdet

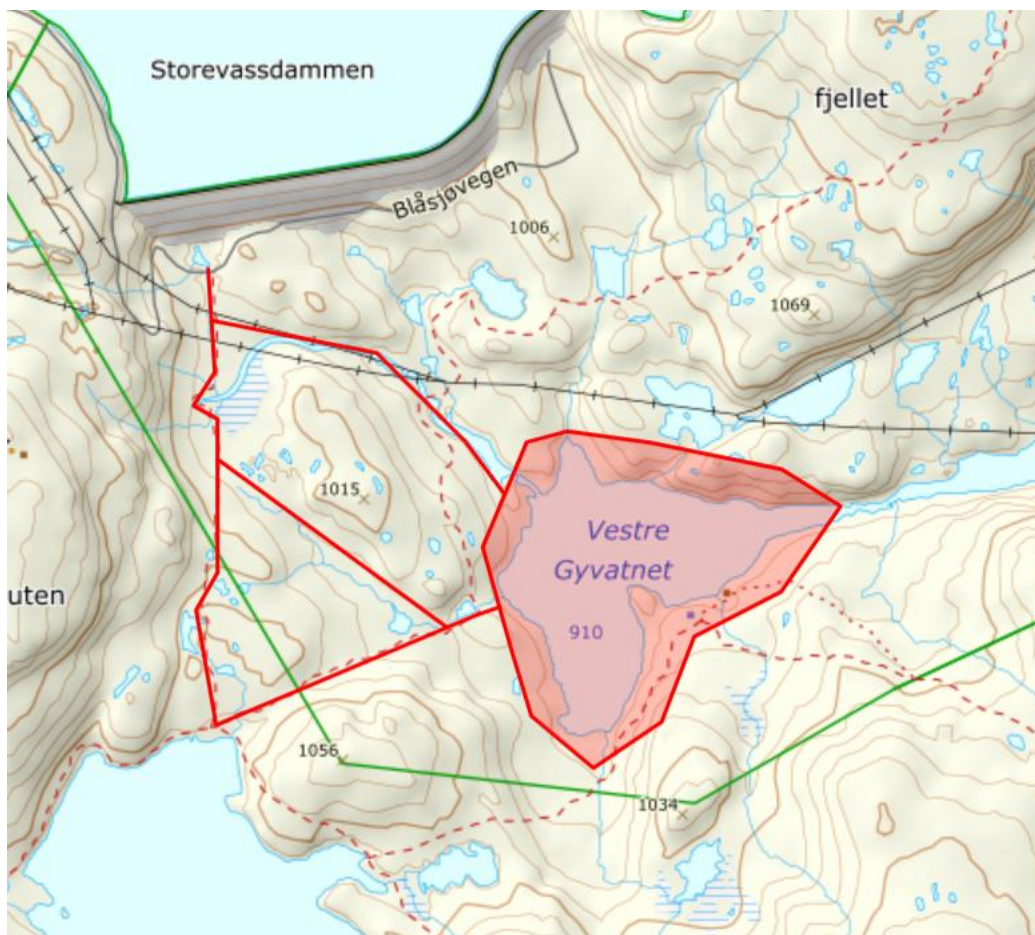
Forvalters innstilling

Med hjemmel i kap. 4 pkt. 2.4 i *Verneforskriften for Steinbuskardet – Hisdal biotopvernområde* får Ole Asbjørn Bergstøl dispensasjon fra ferdselsforbudet i sone A i Steinsbuskardet for å lete etter krigsminner ved Vestre Gyvatn. Dispensasjonen gjelder for Vestre Gyvatn, en sone på 100 meter rundt vannet samt for traseene mellom Storrassdammen og vannet. Dispensasjonen er gyldig for to dager i løpet av tidsrommet august-september 2025.

Med hjemmel i kap. 4 pkt. 2.1 får Ole Asbjørn Bergstøl avslag på delen av søknaden som omfatter søk på land utover nevnt sone på 100 m. fra Vestre Gyvatn.

Vilkår:

- Søket skal gjennomføres på dager Statkraft utfører arbeid under Storevassdammen
- Det skal ikke være mer enn tre personer i området
- Om det blir observert villrein på en avstand på 400 meter fra søksområdet skal søket utsettes til faren for forstyrrelse er forbi.

Kart over området der aktiviteten og ferdsel kan foregå markert med rødt område, og heltrukken rød strek.

Som begrunnelse for vedtaket blir det vektlagt at det kommer til å være omfattende forstyrrelser for villreinen i området rundt dalbunnen ved Steinsbuskardet grunnet Statkraft sitt arbeid under dammen i perioden juli-oktober 2025. Den omsøkte ferdselen på land knyttet til søket i Gyvatn har et begrenset omfang og vil ikke være en stor tilleggsforstyrrelse i perioden arbeidet under dammen pågår. Sonen på 100 meter rundt vannet er oppført som sikkerhet til dykkeren dersom det skal være nødvendig for dem å gå i land under søket. Verneområdestyret ønsker å begrense forstyrrelsene i området til dalbunnen nær dammen, og ferdsel videre oppover i høyden vil være uheldig for dyr som eventuelt oppholder seg sør for Vestre Gyvatn. Verneområdestyret avslår dermed deler av søknaden som omfatter søk på land.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Forvaltar si innstilling vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

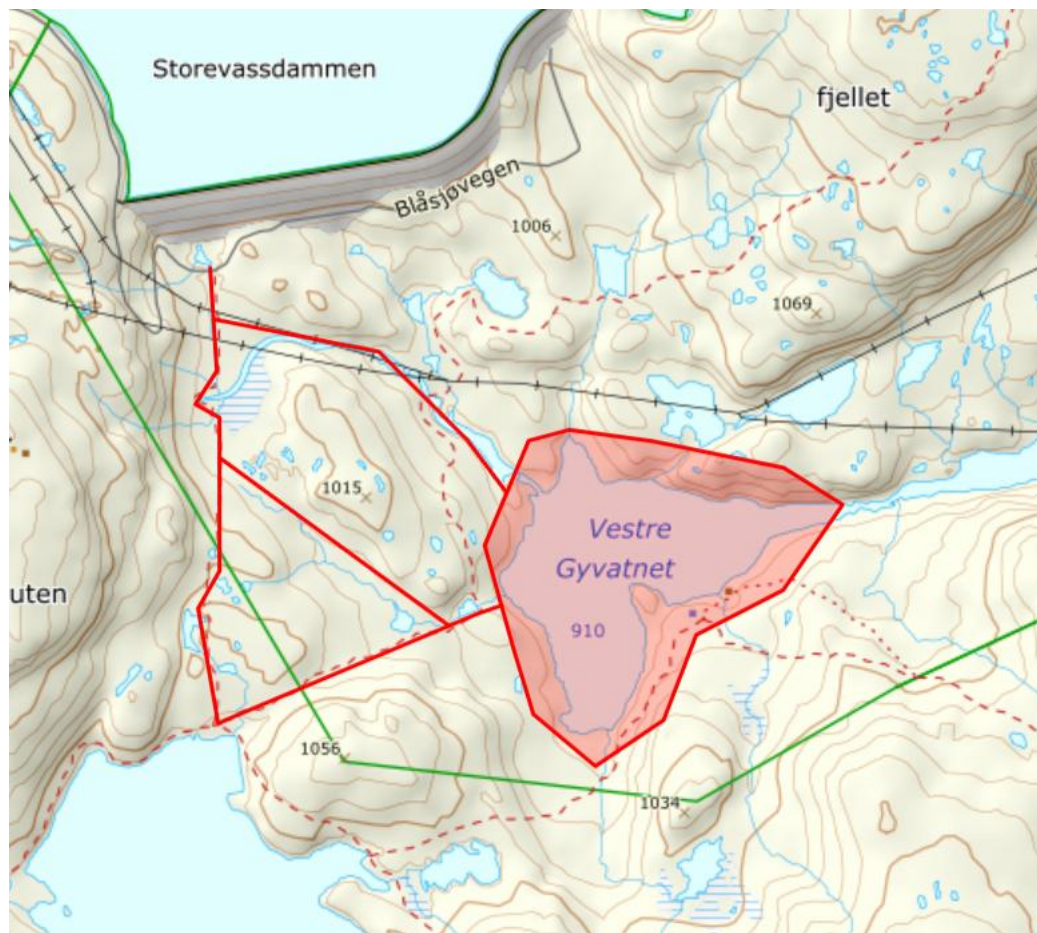
Med hjemmel i kap. 4 pkt. 2.4 i *Verneforskriften for Steinbuskardet – Hisdal biotopvernområde* får Ole Asbjørn Bergstøl dispensasjon fra ferdselsforbudet i sone A i Steinsbuskardet for å lete etter krigsminner ved Vestre Gyvatn. Dispensasjonen gjelder for Vestre Gyvatn, en sone på

100 meter rundt vannet samt for traseene mellom Storevassdammen og vannet. Dispensasjonen er gyldig for to dager i løpet av tidsrommet august-september 2025.

Med hjemmel i kap. 4 pkt. 2.1 får Ole Asbjørn Bergstøl avslag på delen av søknaden som omfatter søk på land utover nevnt sone på 100 m. fra Vestre Gyvatn.

Vilkår:

- Søket skal gjennomføres på dager Statkraft utfører arbeid under Storevassdammen
- Det skal ikke være mer enn tre personer i området
- Om det blir observert villrein på en avstand på 400 meter fra søksområdet skal søket utsettes til faren for forstyrrelse er forbi.

Kart over området der aktiviteten og ferdsel kan foregå markert med rødt område, og heltrukken rød strek.

Som begrunnelse for vedtaket blir det vektlagt at det kommer til å være omfattende forstyrrelser for villreinen i området rundt dalbunnen ved Steinsbuskardet grunnet Statkraft sitt arbeid under dammen i perioden juli-oktober 2025. Den omsøkte ferdselen på land knyttet til søket i Gyvatn har et begrenset omfang og vil ikke være en stor tilleggsforstyrrelse i perioden arbeidet under dammen pågår. Sonen på 100 meter rundt vannet er oppført som sikkerhet til dykkeren dersom det skal være nødvendig for dem å gå i land under søket. Verneområdestyret ønsker å begrense forstyrrelsene i området til dalbunnen nær dammen, og ferdsel videre oppover i høyden vil være uheldig for dyr som eventuelt oppholder seg sør for Vestre Gyvatn. Verneområdestyret avslår dermed deler av søknaden som omfatter søk på land.

ST 26/25 Saksframlegg - behandling av søknad om utsatt frist for rivning av gammel hytte - Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral 2/15- Edgar Sundbø

Forvalters innstilling

Med hjemmel i forvaltningsloven § 35 a endrer verneområdestyret styrevedtak, sak 42/23 om frist for rivning av gammel fritidshytte på gnr./bnr. 2/15 i Åseral kommune til 31.10.2025. Vedtaket blir begrunnet med at vinteren har vært dårlig med tanke på føreforhold for transport av materiale, og at utsetting av rivningen for resten av den gamle hytten gjør det mulig for søker at å ha en praktisk ordning for toalett og oppbevaring av utstyr frem til nytt vedskjul er bygget. Løyve om oppsett av vedskjul på 12m² BYA ble vedtatt i styresak 36/24.

Før øvrig gjelder vilkår som angitt i sak 36/24.

Ettersom tiltakshaver har hatt flere år på å gjennomføre rivningen, ser ikke verneområdestyret det som hensiktsmessig å gi utsettelse frem til 2027. Det er viktig at vilkår i byggesaker gjennomføres. En åpning for å behandle saken på nytt, der man ønsker et annet utfall i saken vil kunne skape presedens for allerede behandlede saker. I dette tilfelle er det snakk om utsetting om rivningen av hensyn til praktiske årsaker, og ikke at søker ønsker å beholde hytten. Vær og føreforhold i verneområdet kan gi uforutsette forsinkelser for gjennomføring av tiltak. Verneområdestyret anser 3 måneder som tilstrekkelig for å få transportert inn nødvendige materialer til oppsett av nytt vedskjul og for å gjennomføre rivningen.

Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting jfr. naturmangfoldloven § 73 og forvaltningsloven § 16. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtaket om retting ikke etterkommes av den ansvarlige, kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyret varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom byggetiltaket ikke blir fjernet innen ny frist fastsatt ovenfor. Aktuell størrelse på tvangsmulkt vil være 1000,- pr dag, og en tvangsmulkt vil kunne løpe fra og med 31.10.2025.

Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegget ikke følges.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Forvaltar si innstilling vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

Med hjemmel i forvaltningsloven § 35 a endrer verneområdestyret styrevedtak, sak 42/23 om frist for rivning av gammel fritidshytte på gnr./bnr. 2/15 i Åseral kommune til 31.10.2025. Vedtaket blir begrunnet med at vinteren har vært dårlig med tanke på føreforhold for transport av materiale, og at utsetting av rivningen for resten av den gamle hytten gjør det mulig for

søker at å ha en praktisk ordning for toalett og oppbevaring av utstyr frem til nytt vedskjul er bygget. Løyve om oppsett av vedskjul på 12m² BYA ble vedtatt i styresak 36/24.

Før øvrig gjelder vilkår som angitt i sak 36/24.

Ettersom tiltakshaver har hatt flere år på å gjennomføre rivningen, ser ikke verneområdestyret det som hensiktsmessig å gi utsettelse frem til 2027. Det er viktig at vilkår i byggesaker gjennomføres. En åpning for å behandle saken på nytt, der man ønsker et annet utfall i saken vil kunne skape presedens for allerede behandlede saker. I dette tilfelle er det snakk om utsetting om rivningen av hensyn til praktiske årsaker, og ikke at søker ønsker å beholde hytten. Vær og føreforhold i verneområdet kan gi uforutsette forsinkelser for gjennomføring av tiltak. Verneområdestyret anser 3 måneder som tilstrekkelig for å få transportert inn nødvendig materialer til oppsett av nytt vedskjul og for å gjennomføre rivningen.

Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting jfr. naturmangfoldloven § 73 og forvaltningsloven § 16. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtaket om retting ikke etterkommes av den ansvarlige, kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyret varslar herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom byggetiltaket ikke blir fjernet innen ny frist fastsatt ovenfor. Aktuell størrelse på tvangsmulkt vil være 1000,- pr dag, og en tvangsmulkt vil kunne løpe fra og med 31.10.2025.

Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegget ikke følges.

ST 27/25 Vedtak om bruk av tvangsmulkt. Gjuvasslega 48/13. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Valle kommune.

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret syner til vedtak 8.11.2021, sak 33/21, der Olav Jan Nomeland, gnr. 48, bnr. 13 Gjuvasslega i Valle kommune, vart gjeven pålegg om å rive 6,8 m² av verandaen på sørsida av hytta. Frist for å rive denne og frakte den ut av verneområdet, var sett til 1.11.2022. Etter kontroll 18.3.2025 er det dokumentert at pålegget ikkje er følgd opp.

Med heimel i naturmangfaldslova § 73 vert Olav Jan Nomeland pålagt ein løpande dagmulkt på kr. 1000 om verandaen ikkje er fjerna og frakta ut av verneområdet innan 1.8.2025.

Dagmulkta løpar til forvaltningssekretariatet får dokumentasjon på at tiltaket er gjennomført. Ved bruk av helikopter til å frakte ut materialane må det søkast særskild om dette.

For å unngå tvangsmulkt må tiltakshavar fjerne delar av verandaen og frakte denne ut av verneområdet innan 1.8.2025.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Margit Dale

Verneområdestyret syner til vedtak 8.11.2021, sak 33/21, der Olav Jan Nomeland, gnr. 48, bnr. 13 Gjuvasslega i Valle kommune, vart

gjeven pålegg om å rive 6,8 m² av verandaen på sørsida av hytta. Frist for å rive denne og frakte den ut av verneområdet, var sett til 1.11.2022. Etter kontroll 18.3.2025 er det dokumentert at pålegget ikkje er følgt opp. Med heimel i naturmangfaldslova § 73 vert Olav Jan Nomeland pålagt ein løpande dagmulkt på kr. 1000 om verandaen ikkje er rive innan 1.8.2025. Dagmulkta løpar til forvaltningssekretariatet får dokumentasjon på at tiltaket er gjennomført. For å unngå tvangsmulkt må tiltakshavar rive delar av verandaen innan 1.8.2025.

For transport av rivningsmaterialane ut av verneområdet tar tvangsmulkt til å gjelde frå 15.3.2026, slik at grunneigar kan transportere dette ut av verneområdet med bruk av snøskuter og innafor gjeldande snøskuterløyve. Ved trong for bruk av helikopter eller utviding av eksisterande snøskuterløyve for å rekke uttransport før 15.3.2026, skal søknad om dette handsamast av arbeidsutvalet. Til grunn for utsett dato for tvangsmulkt gjeldande for uttransport, legg verneområdestyret vekt på at det er ei miljømessig betre løysing å kombinere uttransport med annan ordinær transport med snøskuter.

Behandling

Nytt framlegg frå Margit Dale vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

Verneområdestyret syner til vedtak 8.11.2021, sak 33/21, der Olav Jan Nomeland, gnr. 48, bnr. 13 Gjuvasslega i Valle kommune, vart gjeven pålegg om å rive 6,8 m² av verandaen på sørsida av hytta. Frist for å rive denne og frakte den ut av verneområdet, var sett til 1.11.2022. Etter kontroll 18.3.2025 er det dokumentert at pålegget ikkje er følgt opp. Med heimel i naturmangfaldslova § 73 vert Olav Jan Nomeland pålagt ein løpande dagmulkt på kr. 1000 om verandaen ikkje er rive innan 1.8.2025. Dagmulkta løpar til forvaltningssekretariatet får dokumentasjon på at tiltaket er gjennomført. For å unngå tvangsmulkt må tiltakshavar rive delar av verandaen innan 1.8.2025.

For transport av rivningsmaterialane ut av verneområdet tar tvangsmulkt til å gjelde frå 15.3.2026, slik at grunneigar kan transportere dette ut av verneområdet med bruk av snøskuter og innafor gjeldande snøskuterløyve. Ved trong for bruk av helikopter eller utviding av eksisterande snøskuterløyve for å rekke uttransport før 15.3.2026, skal søknad om dette handsamast av arbeidsutvalet. Til grunn for utsett dato for tvangsmulkt gjeldande for uttransport, legg verneområdestyret vekt på at det er ei miljømessig betre løysing å kombinere uttransport med annan ordinær transport med snøskuter.

ST 28/25 Søknad om dispensasjon til riving og gjenoppbygging av stølshus på Rettlandshommå i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 64/1, Gjesdal kommune - Foreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal

Forvaltar si innstilling

I medhald av §2, §3, punkt 1.1 og §3, punkt 1.3, bokstav a i verneføreskrifta for Frafjordheiane landskapsvernområde får «Foreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal» dispensasjon til å rive og gjenoppbygge eit stølshus på Rettlandshommå, bnr/gnr, 64/1 i Gjesdal kommune.

Den nye bygningen skal ha same storleik som bygningen som står der i dag, 14 m² (BYA) og mønehøgde på 3.2 m, og eksisterande fundament i naturstein skal gjenbrukast.

Verneområdestyret legg til grunn at «Foreningen» så langt som mogleg følgjer tilrådingane som Rogaland fylkeskommune har gitt i sin uttale frå 24.04.2025 og vilkår i Gjesdal kommune sin eventuelle dispensasjon. Dette inneberer takteking med bølgeblekk, liggande kledning og listverk likt eksisterande bygg, samt at vindauge og dører kopierast og at den nye bygningen får same farge som den gamle.

Vedtaket blir grunngjeve med at oppføring av ein ny bygning med same storleik og utforming som den gamle, ikkje vil ha negativ innverknad på verneverdiane knytt til landskapet. Ein viss auke i bruken av stølen blir heller ikkje vurdert til å ha nemneverdig negativ innverknad på naturmangfaldet i område.

Verneområdestyret må få beskjed så snart byggearbeida er sluttført. Byggearbeida vil bli kontrollert etter at dei er avslutta.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- Byggearbeida må skje så skånsamt som råd i høve til naturomgjevnadane
- Alt avfall frå byggearbeida som ikkje blir brukt må fraktast ut av verneområde
- Dispensasjonen gjeld fram til 27.05.2028

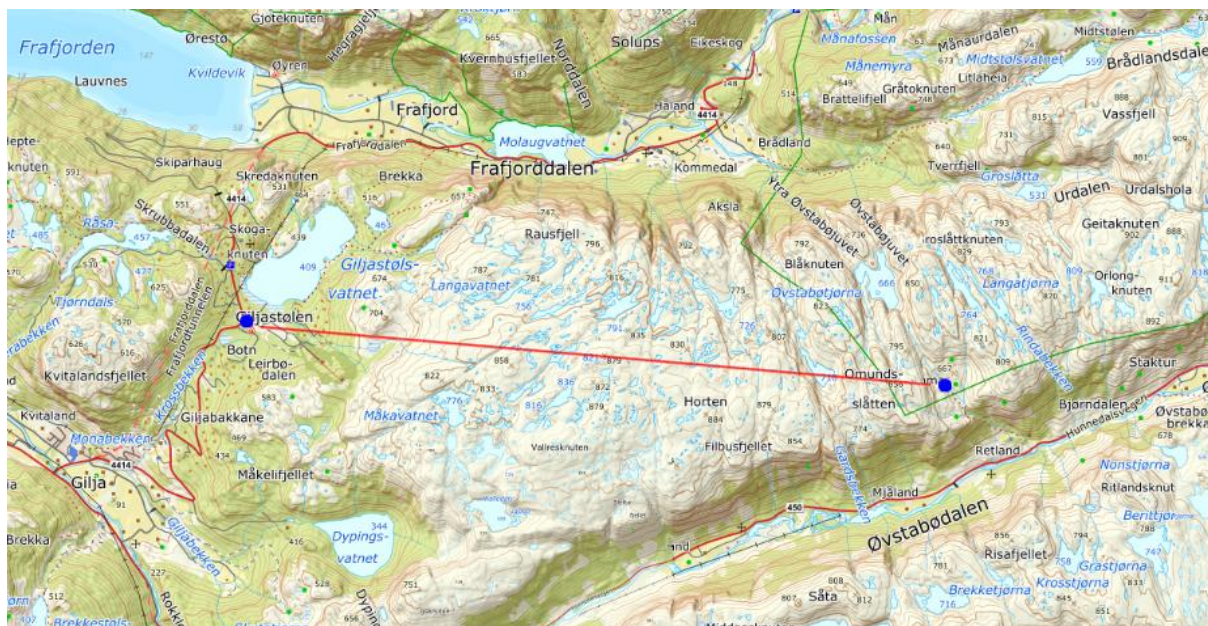
I medhald av §2, §3, punkt 5.1 og §3, punkt 5.3, bokstav a i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde, får «Foreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal» dispensasjon til å bruke helikopter til transport av materialar, utstyr og rivingsmaterialar i samband med riving og gjenoppbygging av eit stølshus på Rettlandshommå.

Dispensasjonen gjeld for inntil 6 transportar frå Giljastølen haust og tidleg vinter, 15.08.2026-15.02.2027. Flyging frå dalbotn og flyging seinvinter, vår og sommar må unngåast av omsyn til ein hekkelokalitet for ein raudlista fugleart.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- For å redusere forstyrring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunkta
- Om det blir observert villrein innanfor ein avstand på 400 m. frå landingspunktet skal landing utsettast til faren for forstyrring er over

Kart over flygerute og landingspunkt

Tiltaket vil krevje samtykke frå grunneigar og dispensasjon frå Gjesdal kommune etter plan- og bygningslova og lov om motorferdsel i utmark

.--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Marit Høie sette fram forslag om at tredje avsnitt i forvaltar innstilling vart endre til: Verneområdestyret legg til grunn at «Foreningen» følgjer vilkår og vedtak som blir fatta i Gjesdal kommune i handsaming av saka..

Forvaltar si innstilling, med Marit Høie sitt framlegg til endring, vart einstemmig vedtatt.

Vedtak

I medhald av §2, §3, punkt 1.1 og §3, punkt 1.3, bokstav a i verneføreskrifta for Frafjordheiane landskapsvernområde får «Foreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal» dispensasjon til å rive og gjenoppbygge eit stølsbus på Rettlandshommå, bnr/gnr, 64/1 i Gjesdal kommune.

Den nye bygningen skal ha same storleik som bygningen som står der i dag, 14 m² (BYA) og mønehøgde på 3.2 m, og eksisterande fundament i naturstein skal gjenbrukast.

Verneområdestyret legg til grunn at «Foreningen» følgjer vilkår og vedtak som blir fatta i Gjesdal kommune i handsaming av saka.

Vedtaket blir grunngjeve med at oppføring av ein ny bygning med same storleik og utforming som den gamle, ikkje vil ha negativ innverknad på verneverdiane knytt til landskapet. Ein viss auke i bruken av stølen blir heller ikkje vurdert til å ha nemneverdig negativ innverknad på naturmangfaldet i område.

Verneområdestyret må få beskjed så snart byggearbeida er slutført. Byggearbeida vil bli kontrollert etter at dei er avslutta.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- Byggearbeida må skje så skånsamt som råd i høve til naturomgjevnadane
- Alt avfall frå byggearbeida som ikkje blir brukt må fraktast ut av verneområde
- Dispensasjonen gjeld fram til 27.05.2028

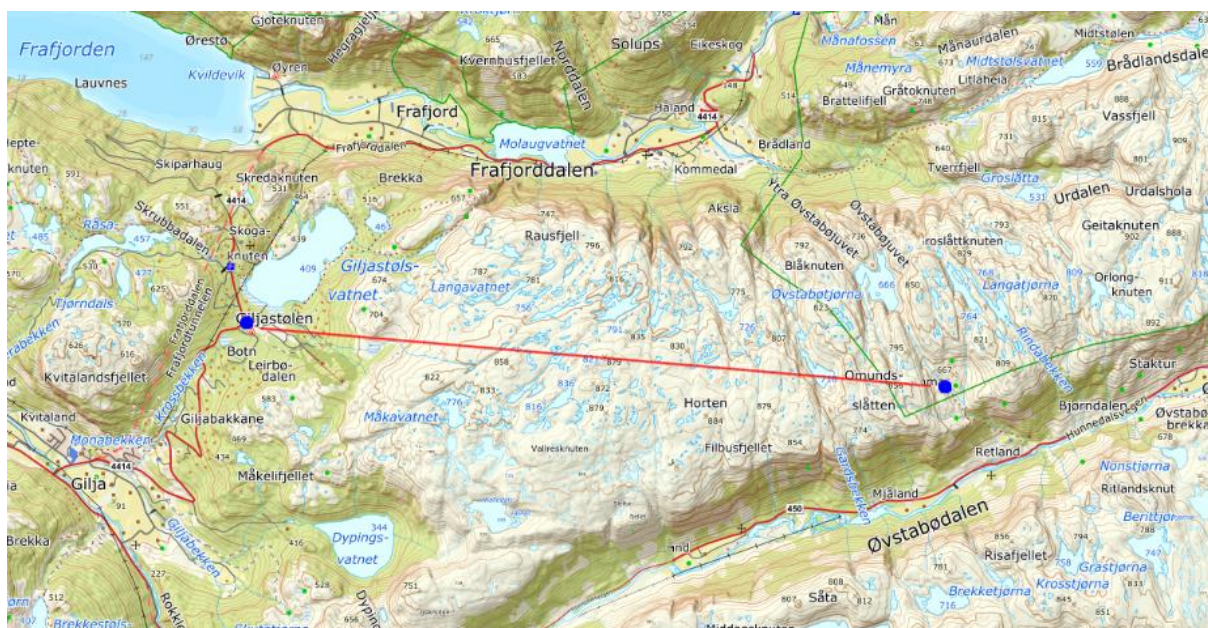
I medhald av §2, §3, punkt 5.1 og §3, punkt 5.3, bokstav a i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde, får «Foreningen for stølsliv og friluftsliv i indre Gjesdal» dispensasjon til å bruke helikopter til transport av materialar, utstyr og rivingsmaterialar i samband med riving og gjenoppbygging av eit støls hus på Rettlandshommå.

Dispensasjonen gjeld for inntil 6 transportar frå Giljastølen haust og tidleg vinter, 15.08.2026-15.02.2027. Flyging frå dalbotn og flyging seinvinter, vår og sommar må unngåast av omsyn til ein hekkelokalitet for ein raudlista fugleart.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- For å redusere forstyrring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunktta
- Om det blir observert villrein innanfor ein avstand på 400 m. frå landingspunktet skal landing utsettast til faren for forstyrring er over

Kart over flygerute og landingspunkt

Tiltaket vil krevje samtykke frå grunneigar og dispensasjon frå Gjesdal kommune etter plan- og bygningslova og lov om motorferdsel i utmark

ST 29/25 Krav om retting av gjennomført arbeid på vegen til Galten. Gnr. 1, bnr. 6. Hovden landskapsvernområde. Bykle kommune

Forvaltar si innstilling

Med heimel i Naturmangfaldslova § 69 krev verneområdestyret at tiltakshavar Kåre Bjørn Lund rettar gjennomførte tiltak på øvre del av Galtevegen i Hovden landskapsvernområde i Bykle kommune. Frist for gjennomføring er 1.10.2025. Delar av steinmassane som er køyrd på skal gravast av slik at det berre ligg att i hjulbanane og ikkje byggjar høgare enn opphaveleg midtpartiet av vegen. Der vatnet har grave ut i større breidde enn hjulbanane tillatast dette dekkja av kult, men ikkje høgare enn opphaveleg vegbane. Massane som vert fjerna skal fraktast ut av verneområdet og nyttast/lagrast på forsvarleg vis. Kartet i saka syner aktuell vegstreking der det er krav om retting.

Forvaltningssekretariatet skal ha melding straks arbeidet er avslutta.

Med heimel i naturmangfaldslova § 73 vert det samstundes varsla vedtak om tvangsmulkt gjeldande frå 1.10.2025 og med løpande dagsbeløp på kr. 1000.

Som grunngeving for krav om retting legg verneområdestyret vekt på at det er gjort meir omfattande arbeid på vegen enn vanleg vedlikehald, og langt meir enn det ein vart samde om under synfaringa i august 2023.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Hans Blattmann

Verneområdestyret krev ikkje retting og godkjenner tiltaket som vedlikehald slik det er gjort. Verneområdestyret legg vekt på at grunna stigningstilhøva på vegstrekinga var tiltaket naudsynt for at vegen skulle ligge stabilt og ikkje bli øydelagt av nye regnskyll. Dokumentasjonen som følgjer saka tilseier også at tiltaket er å rekne for vedlikehald.

Behandling

Nytt framlegg frå Hans Blattmann vart vedteken mot to stemmer (Janne Nystøl og Marit Høie).

Vedtak

Verneområdestyret krev ikkje retting og godkjenner tiltaket som vedlikehald slik det er gjort. Verneområdestyret legg vekt på at grunna stigningstilhøva på vegstrekinga var tiltaket naudsynt for at vegen skulle ligge stabilt og ikkje bli øydelagt av nye regnskyll. Dokumentasjonen som følgjer saka tilseier også at tiltaket er å rekne for vedlikehald.

ST 30/25 Søknad om bygging av ny landbruksveg til Kaldavatnet i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 37/3, Hjelmeland kommune - Solfrid Thomsen

Forvaltar si innstilling

Solfrid Thomsen får avslag på søknaden om bygging av om lag 1.4 km landbruksveg, klasse 8 til Kaldavatnet i Vormedalsheia landskapsvernområde. Vedtaket er fatta etter §48 i naturmangfaldslova.

Føremålet med landbruksvegen er å ta ut skog innafor vernegrensa som utgjer om lag 1200 m³ nyttbart virke. Inkludert i dette er eit granfelt på om lag 6.3 daa med hogstmoden skog som utgjer om lag 300 m³.

Vedtaket er grunngjeve med landbruksvegen vil få ei breidde på om lag 4 m og medføre ytterlegare inngrep i ei sone på kvar side av vegen. På grunn av myrområde og ei bratt li ned mot Kaldavatnet vil det være nødvendig med utfyllingar og skjeringar i deler av vegtraseen. Vegen vil derfor utgjere eit omfattande og synleg inngrep i eit elles urørt område. Isolert sett ville det være ønskjeleg å få tatt ut granfeltet ved Kaldavatnet, men etter verneområdestyret si vurdering kan ikkje dette forsvare bygging av 1.4 km landbruksveg i verneområde.

Verneområdestyret vil og gjere merksam på at uttak av skog som medfører hogstflater større enn 2 daa vil være søknadspliktig etter verneføreskrifta.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Forvaltar si innstilling vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

Solfrid Thomsen får avslag på søknaden om bygging av om lag 1.4 km landbruksveg, klasse 8 til Kaldavatnet i Vormedalsheia landskapsvernområde. Vedtaket er fatta etter §48 i naturmangfaldslova.

Føremålet med landbruksvegen er å ta ut skog innafor vernegrensa som utgjer om lag 1200 m³ nyttbart virke. Inkludert i dette er eit granfelt på om lag 6.3 daa med hogstmoden skog som utgjer om lag 300 m³.

Vedtaket er grunngjeve med landbruksvegen vil få ei breidde på om lag 4 m og medføre ytterlegare inngrep i ei sone på kvar side av vegen. På grunn av myrområde og ei bratt li ned mot Kaldavatnet vil det være nødvendig med utfyllingar og skjeringar i deler av vegtraseen. Vegen vil derfor utgjere eit omfattande og synleg inngrep i eit elles urørt område. Isolert sett ville det være ønskjeleg å få tatt ut

granfeltet ved Kaldavatnet, men etter verneområdestyret si vurdering kan ikkje dette forsvare bygging av 1.4 km landbruksveg i verneområde.

Verneområdestyret vil og gjere merksam på at uttak av skog som medfører hogstflater større enn 2 daa vil være søknadspliktig etter verneføreskrifta.

ST 31/25 Uttale til Statkraft Energi sin førespurnad om vurderinga av konsesjonsplikt for auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk (Blåsjømagasinet)

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret for SVR vil tilrå at NVE ikkje innvilgar Statkraft Energi sin førespurnad om fritak frå ny konsesjonsbehandling. Kunnskapen om konsekvensane av auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk mangelfull og usikker, og prosjektet kan medføre stor skade og ulempe for allmenne interesser knyt til villreinstamma i område. I dag ligg det ikkje føre eit tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere tiltakets innverknad på isen på Blåsjø eller korleis villreinens bruk av isdekket blir påverka. Det er planar om mange pumpekraftverk i Setesdal Ryfylke villreinområde, og det er nødvendig med eit solid kunnskapsgrunnlag og ei samla vurdering av konsekvensane dette vil ha for villreinen.

Verneområdestyret for SVR viser til Statkraft Energi sin førespurnad om vurdering av konsesjonsplikt for auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk frå 14.03.2025. Det visast og til NVE sitt høyringsbrev frå 20.03.2025.

Auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk vil mellom anna påverke Blåsjømagasinet. Blåsjø omfattar ikkje verna areal, men grenser opp til Dyråheio landskapsvernområde, Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Steinbuskardet-Hisdal biotopvernområde, kor Verneområdestyret for SVR har forvaltningsmynde. Alle desse verneområda har ivaretaking av villreinens leveområde som ein del av verneføremålet. Verneområdestyret vil derfor i sin uttale i hovudsak ta føre seg tiltakets moglege konsekvensar for villreinens bruk av isen på Blåsjø som trekkveg.

Villreinens bruk av isen på Blåsjø er omfattande. På bakgrunn av verneområdeforvaltar sine analyser av data frå www.dyreposisjoner.no for perioden 2007-2025, har 41 GPS-merka dyr vore ute på isen og har til saman gjennomført 218 iskryssingar i tidsrommet 1. desember – 26. juni. Nesten alle iskryssingane skjedde i tidsrommet 20. desember - 20. april. Dette omfattar både kryssingar på tvers av dei to store delmagasina i Blåsjø og kryssingar ut for å beite på dei mange små og store øyane i magasinet.

Isen på Blåsjø legg seg normalt seint i desember. Isen vil normalt ligge til ut i juli, men villreinen avsluttar sin bruk av isflata mykje tidlegare. Dette skyldast truleg at oppfyllinga av magasinet normalt tek til i april og at den stigande vasstanden skaper opne råker langs land.

Villreinens bruk av isen på Blåsjø er alt i dag lågare enn ein vil finne på eit uregulert vatn i same høgdelag. Isen legg seg seint og blir utilgjengeleg utpå våren. I tillegg vil det oppstå sprekkar langs land som vil hindre villreinen i å komme ut på isen der terrenget er bratt. Likevel er ikkje situasjonen verre enn at villreinen har ein omfattande bruk av isen store delar av vinteren.

Fram til i dag har kapasiteten til å pumpe vatn til Blåsjø vore avgrensa, samstundes som denne moglegheita har vore brukt i eit relativt lite omfang. For alle vintrane i perioden 1986-2025, er det til saman berre registrert 32 døgn kor pumping og/eller naturleg tilsig har medført at vasstanden i Blåsjø har auka meir enn 25 cm i døgnet.

Det er derfor grunn til å tru at pumpinga til Blåsjø, ikkje i særleg grad har forverra istilhøva ytterlegare og såleis påverka villreinens moglegheit til å bruke isen.

Situasjonen vi har hatt i Blåsjø sidan 1986 vil uansett endre seg framover. Tilsiget er venta å auke noko og produksjonen i Saurdal kraftverk vil i større grad blir tilpassa svingingane i kraftmarknaden. I praksis vil dette bety at pumpinga til Blåsjø vil auke i frekvens og omfang samanlikna med åra 1986-2025 sjølv om pumpekapasiteten ikkje blir auka.

I følge Statkraft sine modellar og simuleringar, vil talet på døgn der ein nyttar full pumpekapasitet auke frå om lag ein gong pr åttande vinter til om lag 20 døgn pr vinter. Samstundes vil talet på døgn med vasstandsauke i Blåsjø på meir enn 25 cm, auke frå om lag eit døgn kvar vinter til om lag 4-5 døgn pr vinter.

Dersom pumpekapasiteten i Saurdal kraftverk fordoblast, viser Statkraft sine modellar og simuleringar at ein ved bruk av full pumpekapasitet over eit døgn, vil kunne heve vasstanden i Blåsjø med 15-19 cm, når vasstanden i Blåsjø er på normalnivå (1035-1045 moh). Vidare vil det i følge Statkraft være aktuelt å bruke full (og dubla) pumpekapasitet i Saurdal kraftverk 8-10 døgn pr vinter. Dette vil medføre at talet på døgn med ein vasstandsauke i Blåsjø på meir enn 25 cm vil ligge på 10-11 kvar vinter, da som ein kombinasjon av pumping og naturleg tilsig. Ved eit normalt vasstandsnivå i Blåsjø (1035-1045 moh) vil ikkje pumping aleine kunne heve vasstanden med 25 cm i døgnet. Statkraft opplyser vidare at pumping til Blåsjø vanlegvis vil skje samanhengane i 1-2 døgn, men lengre periodar kan førekomme. Ved normalt vasstandsnivå i Blåsjø, vil ein med bruk av full pumpekapasitet og eit visst naturleg tilsig, anslagsvis kunne heve vasstanden i Blåsjø med 50-70 cm om det pumpast samanhengande i to døgn. Ved samanhengane pumping i 4 døgn vil ein anslagsvis kunne få ein vasstandsheving på 1-1.4 m. I år kor vasstanden i Blåsjø er under normalnivå vil vasstandshevingane pr døgn bli ennå større. Her er det snakk om vasstandshevingar som kan skape opne råker langs land og hindre villreinens bruk av isflata.

Statkraft understrekar at modellane og simuleringane for den framtidige situasjonen er usikre, og vil endre seg med endringane i kraftmarknaden. Det er derfor mogleg å sjå føre seg pumperegimer som gir større vasstandshevingar i Blåsjø enn i dei simuleringane Statkraft har lagt fram.

I tillegg til usikkerheita knyt til korleis vasstanden i Blåsjø vil endre seg, manglar ein og mykje kunnskap om korleis desse vasstandsendingane vil påverka isen. Før denne kunnskapen er på plass vil det og være uråd å gjere sikre vurderingar av korleis villreinens bruk av isen blir påverka. Det er og viktig å ha

eit langsiktig perspektiv som tek omsyn tek omsyn til auka naturleg tilsig om vinteren. Villreinen skal og kunne bruke isen på Blåsjø om 100 år.

I Statkraft sin førespurnad hevder Sweco at: *«For Blåsjømagasinet generelt vil vannstandsvariasjonene være marginale og for små til å kunne påvirke isen utover dagens situasjon. Villreinens funksjonelle trekk over Blåsjømagasinet vinterstid vil derfor ikke bli påvirket av dette»*. Dette er ein konklusjon det ikkje er grunnlag for å trekke på bakgrunn av det spinkle kunnskapsgrunnlaget som ligg til grunn for Statkraft sin førespurnad. Ut frå den kunnskapen ein har i dag vil det være meir riktig å si at ein ikkje kan utelukka at Blåsjø blir eit vandringshinder for villreinen om vinteren dersom Statkraft sitt prosjekt blir gjennomført.

Den samla belastninga på Setesdal Ryfylke villreinområde alt i dag svært høg. Dette gjeld særleg inngrep frå tidlegare kraftutbygging kor etableringa av mange høgfjellsmagasin har demd ned viktige trekkvegar. I klassifiseringa etter kvalitetsnormen fekk villreinområde derfor status som «ikkje godkjent» og villreinstamma har slitt med tilveksten dei siste åra. Om dei store høgfjellsmagasina nå skal utnyttast i samband med pumpekraftverk, er det ein risiko for at dei også vil utgjere trekkbarrierar om vinteren. Dette vil i så fall forverre ein allereie vanskeleg situasjon for villreinen og kunne ha katastrofale følgjer for villreinstamma.

Sett i lys av den store samla belastninga, og at det er planlagt fleire nye pumpekraftverk sentralt i villreinområde, blir det heilt nødvendig å få på plass sikker kunnskap om både korleis isen på høgfjellsmagasina blir påverka og korleis dette verker inn på villreinens bruk av isen. Det må være ein svært høg terskel for å tillate tiltak som gjer den vanskelege situasjonen for villreinen ennå verre. Og før nødvendig kunnskap er på plass, må det ikkje opnast opp for tiltak som potensielt kan forverre tilhøva for villreinen i Setesdal Ryfylke villreinområde.

Det visast til saksutgreiinga under for utdjupande opplysningar og for ei oversikt over aktuelle tema for nødvendig kunnskapsinnhenting.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Forvaltar si innstilling vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

Verneområdestyret for SVR vil tilrå at NVE ikkje innvilgar Statkraft Energi sin førespurnad om fritak frå ny konsesjonsbehandling. Kunnskapen om konsekvensane av auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk mangelfull og usikker, og prosjektet kan medføre stor skade og ulempe for allmenne interesser knyt til villreinstamma i område. I dag ligg det ikkje føre eit tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere tiltakets innverknad på isen på Blåsjø eller korleis villreinens bruk av isdekket blir påverka. Det er planar om mange pumpekraftverk i Setesdal Ryfylke villreinområde, og det er nødvendig med eit solid kunnskapsgrunnlag og ei samla vurdering av konsekvensane dette vil ha for villreinen.

Verneområdestyret for SVR viser til Statkraft Energi sin førespurnad om vurdering av konsesjonsplikt for auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk frå 14.03.2025. Det visast og til NVE sitt høyringsbrev frå 20.03.2025.

Auka pumpekapasitet i Saurdal kraftverk vil mellom anna påverke Blåsjømagasinet. Blåsjø omfattar ikkje verna areal, men grenser opp til Dyråheio landskapsvernområde, Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Steinbuskardet-Hisdal biotopvernområde, kor Verneområdestyret for SVR har forvaltningsmynde. Alle desse verneområda har ivaretaking av villreinens leveområde som ein del av verneføremålet. Verneområdestyret vil derfor i sin uttale i hovudsak ta føre seg tiltakets moglege konsekvensar for villreinens bruk av isen på Blåsjø som trekkveg.

Villreinens bruk av isen på Blåsjø er omfattande. På bakgrunn av verneområdeforvaltar sine analyser av data frå www.dyreposisjoner.no for perioden 2007-2025, har 41 GPS-merka dyr vore ute på isen og har til saman gjennomført 218 iskryssingar i tidsrommet 1. desember – 26. juni. Nesten alle iskryssingane skjedde i tidsrommet 20. desember - 20. april. Dette omfattar både kryssingar på tvers av dei to store delmagasina i Blåsjø og kryssingar ut for å beite på dei mange små og store øyane i magasinet.

Isen på Blåsjø legg seg normalt seint i desember. Isen vil normalt ligge til ut i juli, men villreinen avsluttar sin bruk av isflata mykje tidlegare. Dette skyldast truleg at oppfyllinga av magasinet normalt tek til i april og at den stigande vasstanden skaper opne råker langs land.

Villreinens bruk av isen på Blåsjø er alt i dag lågare enn ein vil finne på eit uregulert vatn i same høgdelag. Isen legg seg seint og blir utilgjengeleg utpå våren. I tillegg vil det oppstå sprekkar langs land som vil hindre villreinen i å komme ut på isen der terrenget er bratt. Likevel er ikkje situasjonen verre enn at villreinen har ein omfattande bruk av isen store delar av vinteren.

Fram til i dag har kapasiteten til å pumpe vatn til Blåsjø vore avgrensa, samstundes som denne moglegheta har vore brukt i eit relativt lite omfang. For alle vintrane i perioden 1986-2025, er det til saman berre registrert 32 døgn kor pumping og/eller naturleg tilsig har medført at vasstanden i Blåsjø har auka meir enn 25 cm i døgnet.

Det er derfor grunn til å tru at pumpinga til Blåsjø, ikkje i særleg grad har forverra istilhøva ytterlegare og såleis påverka villreinens moglegheit til å bruke isen.

Situasjonen vi har hatt i Blåsjø sidan 1986 vil uansett endre seg framover. Tilsiget er venta å auke noko og produksjonen i Saurdal kraftverk vil i større grad blir tilpassa svingingane i kraftmarknaden. I praksis vil dette bety at pumpinga til Blåsjø vil auke i frekvens og omfang samanlikna med åra 1986-2025 sjølv om pumpekapasiteten ikkje blir auka.

I følge Statkraft sine modellar og simuleringar, vil talet på døgn der ein nyttar full pumpekapasitet auke frå om lag ein gong pr åttande vinter til om lag 20 døgn pr vinter. Samstundes vil talet på døgn med vasstandsauke i Blåsjø på meir enn 25 cm, auke frå om lag eit døgn kvar vinter til om lag 4-5 døgn pr vinter.

Dersom pumpekapasiteten i Saurdal kraftverk fordoblast, viser Statkraft sine modellar og simuleringar at ein ved bruk av full pumpekapasitet over eit døgn, vil kunne heve vasstanden i Blåsjø med 15-19 cm, når vasstanden i Blåsjø er på normalnivå (1035-1045 moh). Vidare vil det i følgje Statkraft være aktuelt å bruke full (og dubla) pumpekapasitet i Saurdal kraftverk 8-10 døgn pr vinter. Dette vil medføre at talet på døgn med ein vasstandsauke i Blåsjø på meir enn 25 cm vil ligge på 10-11 kvar vinter, da som ein kombinasjon av pumping og naturleg tilsig. Ved eit normalt vasstandsnivå i Blåsjø (1035-1045 moh) vil ikkje pumping aleine kunne heve vasstanden med 25 cm i døgnet. Statkraft opplyser vidare at pumping til Blåsjø vanlegvis vil skje samanhengane i 1-2 døgn, men lengre periodar kan førekomme. Ved normalt vasstandsnivå i Blåsjø, vil ein med bruk av full pumpekapasitet og eit visst naturleg tilsig, anslagsvis kunne heve vasstanden i Blåsjø med 50-70 cm om det pumpast samanhengande i to døgn. Ved samanhengane pumping i 4 døgn vil ein anslagsvis kunne få ein vasstandsheving på 1-1.4 m. I år kor vasstanden i Blåsjø er under normalnivå vil vasstandshevingane pr døgn bli ennå større. Her er det snakk om vasstandshevingar som kan skape opne råker langs land og hindre villreinens bruk av isflata.

Statkraft understrekar at modellane og simuleringane for den framtidige situasjonen er usikre, og vil endre seg med endringane i kraftmarknaden. Det er derfor mogleg å sjå føre seg pumperegimer som gir større vasstandshevingar i Blåsjø enn i dei simuleringane Statkraft har lagt fram.

I tillegg til usikkerheita knyt til korleis vasstanden i Blåsjø vil endre seg, manglar ein og mykje kunnskap om korleis desse vasstandsendingane vil påverke isen. Før denne kunnskapen er på plass vil det og være uråd å gjere sikre vurderingar av korleis villreinens bruk av isen blir påverka. Det er og viktig å ha eit langsiktig perspektiv som tek omsyn til auka naturleg tilsig om vinteren. Villreinen skal og kunne bruke isen på Blåsjø om 100 år.

I Statkraft sin førespurnad hevder Sweco at: *«For Blåsjømagasinet generelt vil vannstandsvariasjonene være marginale og for små til å kunne påvirke isen utover dagens situasjon. Villreinens funksjonelle trekk over Blåsjømagasinet vinterstid vil derfor ikke bli påvirket av dette»*. Dette er ein konklusjon det ikkje er grunnlag for å trekke på bakgrunn av det spinkle kunnskapsgrunnlaget som ligg til grunn for Statkraft sin førespurnad. Ut frå den kunnskapen ein har i dag vil det være meir riktig å si at ein ikkje kan utelukke at Blåsjø blir eit vandringshinder for villreinen om vinteren dersom Statkraft sitt prosjekt blir gjennomført.

Den samla belastninga på Setesdal Ryfylke villreinområde alt i dag svært høg. Dette gjeld særleg inngrep frå tidlegare kraftutbygging kor etableringa av mange høg fjellsmagasin har demd ned viktige trekkvegar. I klassifiseringa etter kvalitetsnormen fekk villreinområde derfor status som «ikkje godkjent» og villreinstamma har slitt med tilveksten dei siste åra. Om dei store høg fjellsmagasina nå skal utnyttast i samband med pumpekraftverk, er det ein risiko for at dei også vil utgjere trekkbarrierar om vinteren. Dette vil i så fall forverre ein allereie vanskeleg situasjon for villreinen og kunne ha katastrofale følgjer for villreinstamma.

Sett i lys av den store samla belastninga, og at det er planlagt fleire nye pumpekraftverk sentralt i villreinområde, blir det heilt nødvendig å få på plass sikker kunnskap om både korleis isen på høg fjellsmagasina blir påverka og korleis dette verker inn på villreinens bruk av isen. Det må være ein svært høg terskel for å tillate tiltak som gjer den vanskelege situasjonen for villreinen ennå verre. Og før nødvendig kunnskap er på plass, må det ikkje opnast opp for tiltak som potensielt kan forverre tilhøva for villreinen i Setesdal Ryfylke villreinområde.

Det visast til saksutgreiinga under for utdjupande opplysningar og for ei oversikt over aktuelle tema for nødvendig kunnskapsinnhenting.

ST 32/25 Budsjettkontroll første halvår 2025.

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret godkjenner omdisponering av tiltaksmidler (post 31 midlar) kr. 200 000 til *Informasjon og uteareal Fundingsland i Vormedalsheia* som omtalt i saka. Det er ein føresetnad at naudsynte avtalar med Hjelmeland kommune kjem på plass før utbetaling.

Verneområdestyret tar elles saka til orientering utan særskild merknad.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Forvaltar si innstilling vart samrøystes vedtatt.

Vedtak

Verneområdestyret godkjenner omdisponering av tiltaksmidler (post 31 midlar) kr. 200 000 til *Informasjon og uteareal Fundingsland i Vormedalsheia* som omtalt i saka. Det er ein føresetnad at naudsynte avtalar med Hjelmeland kommune kjem på plass før utbetaling.

Verneområdestyret tar elles saka til orientering utan særskild merknad.

ST 33/25 Eventuelt

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 27.05.2025

Behandling

Hans Blattmann orienterte om forsvaret sin aktivitet på austheia og søknad dei har motteke frå Forsvarsbygg om merking av øvingsområdet med pålar. Det er ønskjeleg med ei vurdering av konsekvensar av tiltaket for villrein. Bykle kommune tek kontakt med forvaltningssekretariatet om denne saka.

Margit Dale orienterte om rapportutkast frå NINA om utgreiing av tunnelalternativ på veg Brokke – Suleskard. Forvaltningssekretariatet har fått rapporten til fagleg uttale med frist 13.6.

Vedtak